es porque èl solo posèe el entendimiento y la razon, únicos capaces de coordinar las relaciones entre los medios y el fin, y llevar á cabo la prodigiosa variedad de sus operaciones y este es el hombre. Pero estos principios à que el hombre, obedece, no son de su creacíon, sino que están fijados en èl por la misma naturaleza que dió el instinto á los brutos. Solo Dios posée en sí mismo su principio y su fin, solo à él le pertenece la inteligencia por su propia esencia, y por nadie es determinado: tal es el único Sér que posèe el sumo grado de la vida. (Sto. Tomàs 1. 18. 3). Segun estos antecedentes los escolásticos definen el alma: *Anima est actus primus corporis organus phisici, potentia vitam habentis.* Lo sencillo à la vez que sublime de esta definicion se conoce formalmente por todo el que haya estudiado á Sto, Tomás. Se dice *primus actus* porque el alma es la forma, y por lo mismo *primus actus* en la producion del sér. *Corpori organico* à diferencia del ángel que està separado de toda materia; pero en los compuestos naturales, el alma necesita de un cuerpo organizado, de una materia con los òrganos necesarios para tocar el fin de su forma. *Potentia vitam habentis*; es decir, teniendo la vida como potencia, porque el alma en cuanto es forma, dá vida al cuerpo, aunque no siempre necesita hacerla operar actualmente en un sentido determinado. A esta definicion se conformó el Concilio Ecumènico de Viena cuando definió: *Anima intellectiva est forma substantialis corpori, humani.*

CATALOGO

De las principales sentencias en las que, como en otros tantos axiomas o aforismos se apoya la filosofia, con las referencias repectivas al presente Vocavulario, para la inteligencia de los mas oscuros.

1 Ab objectu et potentia paritur notitia. (S. Ang. 4. de Trin. cap. 2). (Véanse los dos sustantivos anteriores).
2 Ad præteritum nulla est potentia.
3 A privatione ad habitum non datur regressus. (Arist). (Véase Habitum).
4 Actio est perfectio agentis.
5 Actiones sunt suppositorum. (Metaph. Arist), (V. Suppositum).
6 Actio ad actionem non terminatur. (Phis. Arist). (V. Actus).
7 Actio identificatur suo termino. (Phis. Arist.
8 Actionis terminus non est relatio. (V. Terminus).
9 Ab actu ad potentiam valet consequentia, non e contra.
10 Actus et potentia dividunt ens. (Metaph, Arist).
11 Actus est prior potentia.
12 Actus melior est potentia. (Metaph. Arit),
13 Actus et potentia sunt ejusdem generis.
14 Actus melior est habitu. (Magn. moral). (V. Habitus).
15 Actus proportionatur ei cujus est actus.

46 Ex falso aliquando sequitur id quod alumde verum est. (Goudin).
47 Ex duobus entibus in actu non fit unun per se; sed per accidens. (Arist).
48 Ex non quantis non est quantum. (V. Quantitas).
49 Ex nihilo nihil fit. Nihil in Nihilum abit. (V. Creare). Nihil agit in seipsum. (V. Ia).
50 Ejus mali Deus non est auctor, cujus est ultor.
51 Ex duobus malis sufferendis, minus est eligendum.
52 Essentiæ rerum, sicut numeri, in indivisibili consistunt.
53 Finis est causa causarum. (Arist).
54 Finis est optimum unus cujus que rei. (Arist).
55 Finiti ad infinitum nulla proportio. (Arist).
56 Finis et media sunt ejusdem rationis.
57 Genus simpliciter dictum de infima specie prædicatur.
58 Hujus est actus, cujus est potentia.
59 Honor est in honorante.
60 Hoc est mendacium in verbo, quod simulatio in facto.
61 Imposibile non appetitur.
62 Impossibilium nulla est obligatio, seu ad impossibile menio tenetur.
63 Idem non potest esse in actu simul et potentia.
64 Infinito repugnat æquale.
65 Infinitum est impertransibile. (Arist). (Impertrasibile, id est insuperabile. Virg).
66 Infimum in superiori, supremum in inferiori.
67 Intellectus est universalium, sensus singularium. (V. la palabra Prædicabile),
68 In scientia multiplicitas, in inteligentia unitas).
69 In jus naturale et divinum non cadit dispensatio.
70 Inter ens et nihil non est medium.
71 Inter ens es nihil infinita est distantia.
72 In toto tempore unicum est NUNC.
73 Impossibile est idem esse simul et non esse. (Sto. Tomàs).
74 In æternis idem est esse et posse. (Arist).
75 Locus continet locatum, nec est aliquid ejus,

16 Actus illa est melior cujus oppositus est pejor.
17 Adjectiva multiplicantur multiplicatis suppositis. (V. Supositum).
18 Analogum per se sumptum, semper sumitur pro principaliori analogato. (V. Analogata).
19 Absolutum est prius respectivo. (V. Absolutum).
20 Abstrahentium non est mendacium. (Phis Arist). (V. Abstractio).
21 Absurdo uno dato multa sequuntur. (Arist. de Coelo).
22 Accidentis esse est in esse. (Arist. Metaph). (V. Accidens).
23 Accidens definiri debet per additamentum. (V. Ib).
24 Accidens posterius est substantia omnibus modis. (Accidens y Substantia).
25 Accidentium atributio est denomin ativa. (V. Demonstratio).
26 Accidentia speciei accidunt generi, n on e contra. (Arist. Top. c. 2.). (V. Genus),
27 A qualitate res dicuntur similes vel disimiles).
28 Ad relationem non est motus.)Phis. Arist). (V. Motus).
29 Anima inteligendo quodam modo fit omnia. (Sto. Tomàs).
30 Alteri ne feceris, quod tibi nos vis fieri.
31 Agere in distans est proprium Dei.
32 Æterna potentia carent.
33 Actus melior est potentia.
34 Bonum prius est malo. (S. Aug).
35 Bonum est integra causa, malum ex quocunque defectu.
36 Contrariorum contrariæ sunt consequentiæ.
37 Corruptio optimi pessima. (Arist).
38 Contrariorum potentia est eadem. (Arist).
39 Contrariorum seu oppositorum eadem est ratio, et eadem cognitio,
40 Contrariorum contr aria est ratio.
41 Cui convenit definitio, convenit et definitum, et viceversa.
42 Cui repugnat definitum, repugnant et definitio, et viceversa.
43 Diviso subjecto dividitur accidens.
44 De tempore nihil est præter NUNC.
45 Ex vero nullo modo sequitur falsum.

76 Majus et minus non variant speciem. (S. Ang.)
77 Motio moventis prior est motu, movilis ratione et causalitate.
78 Modus cognoscendi sequitur modum essendi.
79 Malum esse non potest nisi in bono. (S. Aug.)
80 Materia est meré potentia. (Arist.)
81 Multiplicatio numerica ex materia oritur. (Arist. et Sto. Tomás).
82 Mensura ejusdem generis est cum mensurato et noscior. (Arist.)
83 Merito merses proporcionatur.
84 Motus est actus entis in potentia quatenus in potentia.
85 Neminem lædendum honesté vivendum.
86 Non sunt fascienda mala ut eveniant bona. (Apostolus).
87 Nihil nullæ sunt proprietatis.
88 Nullum ens potest esse sui ipsius causa.
89 Non sunt multiplicanda entia sine ratione; seu quod idem est, frustra fit per plura quod potest fieri per pauciora.
90 Nihil est in intellectu quod prius non fuerit in sensu, interno vel externo.
91 Nemo dat quod non habet.
92 Nemo potest agere ubi non est.
93 Nihil volitum quin præcognitum.
94 Nulla scientia probat sua principia. (Sto. Thom).
95 Non datur scientia de enti per accideus. (V. Accidens).
96 Nullum respectivum potest esse de essentia entis absoluti. (V. Respectus ab).
97 Non datur actio sine termino.
98 Non datur progressus in infinitum. (Arist.)
99 Natura procedit ab imperfecto ad perfectum.
100 Natura semper meliora molitur. (Id).
101 Natura determinata est ad unum. (Id). (V. Natura).
102 Nihil violentum subsistit. (Id).
103 Negatio est malignantis naturæ.
104 Omnia a suis formalibus objectis specificantur. (V. Objectum).
105 Opposita justa se posita magis elucescunt.
106 Opposita sunt unius ejusdemque generis.

107 Óbtento fini cesat motus. (Sto. Thom).
108 Omnia quaqumque vultis ut faciant vobis homines et vos facite illis. (Math.)
109 Omnis scientifica cognitio ex præxistente cognitione fit.
110 Operari sequitur ad esse. (Arist.)
111 Parvus error in principio, magnus erit in fine.
112 Prius est esse quam taliter esse.
113 Propositio particularis ejusdem est certitudinis gradus; ac universalis ubi est contenti.
114 Principium meriti non cadit sub merito.
115 Pars magis est totius quam sui ipsius.
116 Perfectuum est cui nihil de est. (Arist.)
117 Perfectiora pancioribus egent. (Arist.)
118 Possibile posito in actu nihil sequitur absurdi. (Arist).
119 Potentia et actus in omnibus categoriis sunt, et rerum omnium principia. (Arist). (V. Prædicamenta).
120 Potentia ferri non potest extra objectum suum adæquatum. (V. Objectum).
121 Pluribus intentus minor est ad singula sensus.
122 Per quod unumquodque tale, et illud magis.
123 Quod præsumitur existere, moraliter existit.
124 Quod cadit sub formale objecto, a potentia naturaliter cognosci potest.
125 Qui potest magis, potest et minus.
126 Qui prior est tempore, potior est jure.
127 Qualia magis et minus suscipiunt. (Arist).
128 Quantitas non suscipit magis et minus. (V. Quantitas).
129 Quantitate res dicuntur æquales vel inæquales. (V. Ibid).
130 Quod mutatur non est simplex. (V. Compositum).
131 Quidquid potest virtus inferior, potest superior.
132 Qualitas sequitur formam, quantitas materiam. (V. Quantitas).
133 Quod primum in intentione, ultimum in executione.
134 Qui vult finem, vult media ad finem.
135 Quidat esse, dat consequentia ad esse.

136 Quæ eandem materiam habent, ad invicem sunt transmutabilia.
137 Quolibet est vel non est. (Sto. Thom).
138 Quæ disperguntur in inferioribus, cuadunantur in superiori.
139 Quidquid recipitur, ad modum recipientes recipitur.
140 Quidquid dicitur de prædicato dicitur de subjecto, (Arist).
141 Quidquid movetur, ab alio movetur. (Sto. Thom.)
142 Relatis inest opositio.)V. Opositio).
143 Relationis sunt simul natura. (Arist.)
144 Relatio non facit compositionem.
145 Scienti et volentî nulla fit injuria,
146 Sicut se habent principia in speculativis, ita fines in practisis. (Arist.)
147 Sicut se habet simpliciter ad simpliciter, ita magis ad magis.
148 Similes actus similes habitus generant.
149 Semper prius includitur in posteriori.
150 Scientia est verorum. (Arist.)
151 Sensus circa sensibile proprium semper est verus. (V. Sensibile proprium.
152 Similium par es ratio et judicium.
153 Species rerum a Deo procedent, ut numeri ab unitate. (S. Dioni.)
154 Substantia non suscipit magis et minus. (Arist.)
155 Scientia est assimilatio intellectus ad rem scitam. (S. Thom).
156 Talis est conclusio quales sunt præmissæ.
157 Terminus positus in subjecto materialiter tenetur pro supposito; in prædicato formaliter pro natura. (Sto. Thom.)
158 Tot sunt species motus quot entis. (Arist.)
159 Totum est majus sua parte.
160 Unitatis ratio mensuræ maxime convenit,
161 Unum idenque corpus pluribus in losis sumil esse non potest. (Arist.)
162 Ultima perfectio rei est, ut suo jungatur principio: seu ad locum unde exeunt flumina revertantur. (Eccle. c. I. v. 7.)
163 Uno relatorum cognito cognoscitur et alterum.
164 Unusquisque in sua arte credendus.

165 Unumque tribuendum quod suum est.
166 Sic studendum, quasi semper vivendum: sic vivendum quasi hodie morien dum.
167 Omnis effectus aliqualiter representat suam causam.
168 Peccatum est actio cum quodam defectu.
169 Omne corpus est in potentia quia continuum, A in quantum hujusmodi, est in infinitum divisibile.
170 Molles carne bene aptos mente videmus. (Arist.)
171 Qui sunt melioris tactus, sunt melioris intellectus. (S. Thom. I. q. 78 A. 3.)
172 Intellectus simpliciter persipiens quidditates rerum semper est verus- (V- Quidditas et Intellectus).
173 Error est in intellectu componente vel dividente. (Complemento del anterior).